

PADOMES LĒMUMS (ES) 2019/2107**(2019. gada 28. novembris)**

par nostāju, kas Eiropas Savienības vārdā jāieņem Starptautiskās Civilās aviācijas organizācijas Padomē saistībā ar Konvencijas par starptautisko civilo aviāciju 9. pielikuma (Pārvadājumu atvieglošanas pasākumi) 9. nodaļas pārskatīšanu attiecībā uz standartiem un ieteicamo praksi pasažieru datu reģistra datu jomā

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 16. panta 2. punktu un 87. panta 2. punkta a) apakšpunktu saistībā ar 218. panta 9. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

tā kā:

- (1) Konvencija par starptautisko civilo aviāciju ("Čikāgas konvencija"), kas reglamentē starptautisko gaisa transportu, stājās spēkā 1947. gada 4. aprīlī. Ar to tika izveidota Starptautiskā civilās aviācijas organizācija (ICAO).
- (2) Savienības dalībvalstis ir Čikāgas konvencijas līgumslēdzējas puses un ICAO dalībvalstis, savukārt Savienībai ir novērotājas statuss konkrētās ICAO struktūrās, tostarp Asamblejā un citās tehniskās struktūrās.
- (3) Ievērojot Čikāgas konvencijas 54. panta l) punktu, ICAO Padomei ir jāpieņem starptautiski standarti un ieteicamā prakse.
- (4) Apvienoto Nāciju Organizācijas (ANO) Drošības padome 2017. gada 21. decembra Rezolūcijā 2396 (2017) ("ANO DPR 2396 (2017)") nolēma, ka ANO dalībvalstīm ICAO standartu un ieteicamās prakses īstenošanas nolūkā ir jāattīsta spēja vākt, apstrādāt un analizēt pasažieru datu reģistra (PDR) datus un jānodrošina, ka visas to kompetentās valsts iestādes, izmantojot PDR datus un apmainoties ar tiem nolūkā novērst, atklāt un izmeklēt teroristu nodarījumus un ar tiem saistītus ceļojumus, pilnībā ievēro cilvēktiesības un pamatbrīvības.
- (5) Turklāt ANO DPR 2396 (2017) arī mudināja ICAO sadarboties ar ANO dalībvalstīm nolūkā noteikt PDR datu vākšanas, izmantošanas, apstrādes un aizsardzības standartu.
- (6) Standarti un ieteicamā prakse attiecībā uz PDR ir izklāstīti Čikāgas konvencijas 9. pielikuma (Pārvadājumu atvieglošanas pasākumi) 9. nodaļas A un D daļā. Minētos standartus un ieteicamo praksi papildina papildu norādījumi, jo īpaši ICAO dokuments Nr. 9944, kurā ir izklāstītas pamatnostādnes par PDR datiem.
- (7) ICAO Gaisa transporta komiteja (GTK) 2019. gada martā izveidoja darba grupu, kuras sastāvā ir eksperti no tām ICAO dalībvalstīm, kas piedalās ICAO Pārvadājumu atvieglošanas pasākumu komisijā, un kuras uzdevums ir izskatīt priekšlikumus par jauniem standartiem un ieteicamo praksi attiecībā uz PDR datu vākšanu, izmantošanu, apstrādi un aizsardzību saskaņā ar ANO DPR 2396 (2017) ("darba grupa"). Minētajā darba grupā ir pārstāvētas vairākas Savienības dalībvalstis. Komisija darba grupā piedalās kā novērotāja.
- (8) ICAO Asamblejas 40. sesija notika no 2019. gada 24. septembra līdz 4. oktobrim. ICAO Asamblejas darba rezultāti noteiks ICAO politisko virzienu turpmākajiem gadiem, tai skaitā attiecībā uz jaunu standartu un ieteicamās prakses pieņemšanu PDR jomā.
- (9) Padome 2019. gada 16. septembrī apstiprināja informatīvu dokumentu par standartiem un principiem, kas attiecas uz PDR datu vākšanu, izmantošanu, apstrādi un aizsardzību, iesniegšanai ICAO Asamblejas 40. sesijai ("informatīvais dokuments"). Informatīvo dokumentu ICAO Asamblejai iesniedza Somija Savienības un tās dalībvalstu vārdā, kā arī pārējo Eiropas Civilās aviācijas konferences dalībvalstu vārdā.

- (10) Informatīvajā dokumentā ir izklāstīta Savienības nostāja attiecībā uz izpildes pamatprincipiem, kas palīdzētu nodrošināt, ka, apstrādājot PDR datus terorisma un smagu noziegumu apkarošanas nolūkos, tiek ievērotas konstitucionālās un normatīvās prasības attiecībā uz pamattiesībām uz privātumu un datu aizsardzību. ICAO tika aicināta iekļaut šādus principus visos turpmākajos standartos attiecībā uz PDR, kā arī ICAO pārskatītajās pamatnostādnēs par PDR datiem (dok. 9944).
- (11) Savienība ir pieņēmusi kopīgus noteikumus par PDR datiem, proti, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2016/681 ⁽¹⁾, kuras darbības joma lielā mērā pārklājas ar to jomu, uz kuru jāattiecas paredzētajiem jaunajiem standartiem un ieteicamajai praksei. Direktīva (ES) 2016/681 jo īpaši ietver visaptverošu noteikumu kopumu, kuru mērķis ir aizsargāt pamattiesības uz privātumu un persondatu aizsardzību saistībā ar gaisa pārvadātāju veikto PDR datu nosūtīšanu dalībvalstīm nolūkā novērst, atklāt un izmeklēt teroristu nodarījumus un smagus noziegumus un saukt pie atbildības par tiem.
- (12) Pašlaik par PDR datu apstrādi un nosūtīšanu ir spēkā divi starptautiski nolīgumi starp Savienību un trešām valstīm, proti, Austrāliju ⁽²⁾ un Amerikas Savienotajām Valstīm ⁽³⁾. Eiropas Savienības Tiesa 2017. gada 26. jūlijā sniedza atzinumu par paredzēto nolīgumu starp Savienību un Kanādu, kas parakstīts 2014. gada 25. jūnijā ⁽⁴⁾ ("Atzinums 1/15").
- (13) Ir lietderīgi noteikt nostāju, kas Savienības vārdā ir jāņem ICAO Padomē, jo jebkādi turpmākie standarti un ieteicamā prakse PDR datu jomā, jo īpaši Čikāgas konvencijas 9. pielikuma (Pārvadājumu atvieglošanas pasākumi) 9. nodaļas grozījumi, būtiski ietekmēs Savienības tiesību aktu saturu, proti, Direktīvu (ES) 2016/681 un esošos starptautiskos nolīgumus par PDR datiem. Saskaņā ar lojālas sadarbības pienākumu Savienības dalībvalstīm šī nostāja ir jāaizstāv visā ICAO darbā pie standartu un ieteicamās prakses izstrādes.
- (14) Pielikumā izklāstītā Savienības nostāja ir noteikta saskaņā ar piemērojamo Savienības tiesisko regulējumu datu aizsardzības un PDR datu jomā, proti, Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2016/679 ⁽⁵⁾, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2016/680 ⁽⁶⁾ un Direktīvu (ES) 2016/681, kā arī Līgumu un Eiropas Savienības Pamattiesību hartu atbilstīgi to interpretācijai attiecīgajā Eiropas Savienības Tiesas judikatūrā, jo īpaši Atzinumā 1/15.
- (15) Savienības nostāja, rīkojoties kopīgi, būtu jāpauž tās dalībvalstīm, kuras ir ICAO Padomes locekles.
- (16) Apvienotajai Karalistei un Īrijai Direktīva (ES) 2016/681 ir saistoša, un tādēļ tās piedalās šā lēmuma pieņemšanā.
- (17) Saskaņā ar 1. un 2. pantu Protokolā Nr. 22 par Dānijas nostāju, kas pievienots Līgumam par Eiropas Savienību un Līgumam par Eiropas Savienības darbību, Dānija nepiedalās šā lēmuma pieņemšanā, un Dānijai šis lēmums nav saistošs un nav jāpieņem,

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2016/681 (2016. gada 27. aprīlis) par pasažieru datu reģistra (PDR) datu izmantošanu teroristu nodarījumu un smagu noziegumu novēršanai, atklāšanai, izmeklēšanai un saukšanai pie atbildības par tiem (OV L 119, 4.5.2016., 132. lpp.).

⁽²⁾ OV L 186, 14.7.2012., 4. lpp.

⁽³⁾ OV L 215, 11.8.2012., 5. lpp.

⁽⁴⁾ Tiesas (virspalāta) 2017. gada 26. jūlija Atzinums 1/15, ECLI:EU:C:2017:592.

⁽⁵⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) (OV L 119, 4.5.2016., 1. lpp.).

⁽⁶⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2016/680 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi, ko veic kompetentās iestādes, lai novērstu, izmeklētu, atklātu noziedzīgus nodarījumus vai sauktu pie atbildības par tiem vai izpildītu kriminālsodus, un par šādu datu brīvu apriti, ar ko atceļ Padomes Pamatlēmumu 2008/977/TI (OV L 119, 4.5.2016., 89. lpp.).

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Nostāja, kas Savienības vārdā ir jāieņem Starptautiskās Civilās aviācijas organizācijas (ICAO) Padomē saistībā ar Konvencijas par starptautisko civilo aviāciju 9. pielikuma (Pārvadājumu atvieglošanas pasākumi) 9. nodaļas pārskatīšanu attiecībā uz standartiem un ieteicamo praksi pasažieru datu reģistra datu jomā, ir tāda, kā izklāstīts šā lēmuma pielikumā.

2. pants

Šā lēmuma 1. pantā minēto nostāju, rīkojoties kopīgi, pauž Savienības dalībvalstis, kas ir ICAO Padomes locekles.

3. pants

Šis lēmums stājas spēkā tā pieņemšanas dienā.

Briselē, 2019. gada 28. novembrī

Padomes vārdā –
Priekšsēdētājs
T. HARAKKA

PIELIKUMS

NOSTĀJA, KAS EIROPAS SAVIENĪBAS VĀRDĀ JĀIEŅEM STARPTAUTISKĀS CIVILĀS AVIĀCIJAS ORGANIZĀCIJAS PADOMĒ SAISTĪBĀ AR KONVENCIJAS PAR STARPTAUTISKO CIVILO AVIĀCIJU 9. PIELIKUMA (PĀRVADĀJUMU ATVIEGLOŠANAS PASĀKUMI) 9. NODAĻAS PĀRSKATĪŠANU ATTIECĪBĀ UZ STANDARTIEM UN IETEICAMO PRAKSI PASAŽIERU DATU REĢISTRA DATU JOMĀ

Vispārīgie principi

Saistībā ar Starptautiskās Civilās aviācijas organizācijas (ICAO) darbībām Čikāgas konvencijas 9. pielikuma ("Pārvadājumu atvieglošanas pasākumi") 9. nodaļas pārskatīšanā attiecībā uz standartu un ieteicamās prakses izstrādi pasažieru datu reģistra (PDR) datu jomā, Savienības dalībvalstis, kopīgi rīkojoties Savienības interesēs:

- a) rīkojas saskaņā ar mērķiem, ko Savienība izvirzījusi tās PDR politikas satvarā, jo īpaši nodrošināt drošību, aizsargāt cilvēku dzīvību un drošību un nodrošināt pamattiesību, jo īpaši tiesību uz privātumu un persondatu aizsardzību, pilnīgu ievērošanu;
- b) veicina visu ICAO dalībvalstu informētību par Savienības standartiem un principiem, kas attiecas uz PDR datu nosūtīšanu, kā izriet no attiecīgajiem Savienības tiesību aktiem un Eiropas Savienības Tiesas judikatūras;
- c) veicina daudzpusēju ar pamattiesībām saskanīgu risinājumu izstrādi attiecībā uz aviokompāniju veiktu PDR datu nosūtīšanu tiesībsargāšanas iestādēm, lai nodrošinātu juridisko noteiktību un pamattiesību ievērošanu un racionalizētu gaisa pārvadātājiem uzliktos pienākumus;
- d) veicina PDR datu apmaiņu un šādu datu apstrādes rezultātu apmaiņu ICAO dalībvalstu starpā, kad tas tiek uzskatīts par nepieciešamu, lai novērstu, atklātu un izmeklētu teroristu nodarījumus vai smagus noziegumus vai sauktu pie atbildības par tiem, pilnībā ievērojot pamattiesības un pamatbrīvības;
- e) turpina atbalstīt ICAO veikto PDR datu vākšanas, izmantošanas, apstrādes un aizsardzības standartu izstrādi saskaņā ar ANO DPR 2396 (2017);
- f) turpina atbalstīt PDR datu vākšanas, apstrādes un analizēšanas spēju attīstību visās ICAO dalībvalstīs, veicinot ICAO standartu un ieteicamās prakses īstenošanu, un turpina nodrošināt, ka visas to kompetentās ICAO dalībvalsts iestādes, izmantojot PDR datus un apmainoties ar tiem nolūkā novērst, atklāt un izmeklēt teroristu nodarījumus un ar tiem saistītus ceļojumus, pilnībā ievēro cilvēktiesības un pamatbrīvības, kā noteikts ANO DPR Nr. 2396 (2017);
- g) pamatinformācijai izmanto informatīvo dokumentu par standartiem un principiem, kas attiecas uz PDR datu vākšanu, izmantošanu, apstrādi un aizsardzību (dok. A40-WP/530), kuru Eiropas Savienības un tās dalībvalstu vārdā un pārējo Eiropas Civilās aviācijas konferences dalībvalstu vārdā ICAO Asamblejas 40. sesijai iesniedza Somija;
- h) veicina tādas vides izveidi, kurā starptautiskais gaisa transports var attīstīties atvērtā, liberalizētā un globālā tirgū un turpināt augt, nemazinot drošību, vienlaikus nodrošinot attiecīgo aizsardzības pasākumu ieviešanu.

Orientējoši norādījumi

Savienības dalībvalstis, kopīgi rīkojoties Savienības interesēs, atbalsta šādu standartu un principu iekļaušanu jebkuros turpmākos attiecībā uz PDR datiem pieņemtos ICAO standartos un ieteicamajā praksē.

1. Attiecībā uz PDR datu nosūtīšanas kārtību

- a) Nosūtīšanas metode: lai nodrošinātu gaisa pārvadātāju sistēmās iekļauto persondatu aizsardzību un to, ka tiek saglabāta kontrole pār minētajām sistēmām, dati būtu jānosūta, izmantojot vienīgi push sistēmu.

- b) Pārraidēšanas protokols: būtu jāveicina tādu piemērotu, drošu un atvērtu standarta protokolu izmantošana PDR datu nosūtīšanai, kuri ietilpst starptautiski atzītu atsauces protokolu klāstā, ar mērķi pakāpeniski palielināt to izmantošanu un galu galā aizstāt komercstandartus.
- c) Datu nosūtīšanas periodiskums: PDR datu nosūtīšanas periodiskums un nosūtīšanas termiņi nedrīkstētu radīt nepamatotu slogu gaisa pārvadātājiem, un tie būtu jānosaka, nepārsniedzot to, kas ir obligāti vajadzīgs, lai nodrošinātu tiesībaizsardzību un robežu drošību nolūkā apkarot terorismu un smagus noziegumus.
- d) Gaisa pārvadātājiem nav pienākuma vākt papildu datus: nevajadzētu pieprasīt gaisa pārvadātājiem papildu to vāktajiem PDR datiem vākt vēl citus datus vai vākt konkrētus datu veidus, bet gan pieprasīt tikai, lai tie nosūta tos datus, ko tie jau vāc savas darbības ietvaros.

2. Attiecībā uz PDR datu apstrādi

- a) Nosūtīšanas un apstrādes termiņš: nodrošinot atbilstošu attiecīgo personu privātuma aizsardzību, PDR datus var darīt pieejamus krietnu laiku pirms lidmašīnas ielidošanas vai izlidošanas, tādējādi sniedzot iestādēm vairāk laika apstrādāt un analizēt datus un vajadzības gadījumā rīkoties.
- b) Salīdzināšana ar iepriekš noteiktiem kritērijiem un datubāzēm: iestādēm PDR dati būtu jāapstrādā, izmantojot uz pierādījumiem balstītus kritērijus un datubāzes, kuras attiecas uz terorisma un smagu noziegumu apkarošanu.

3. Attiecībā uz persondatu aizsardzību

- a) Datu apstrādes likumība, godīgums un pārredzamība: ir vajadzīgs izstrādāt likumīgu pamatu persondatu apstrādei, lai personas tiktu informētas par riskiem, garantijām un tiesībām saistībā ar viņu persondatu apstrādi un par to, kā tās var izmantot savas tiesības attiecībā uz datu apstrādi.
- b) Datu izmantošanas mērķa ierobežojums: vajadzētu skaidri noteikt, kādiem nolūkiem iestādes drīkst izmantot PDR datus, un tiem nevajadzētu pārsniegt to, kas nepieciešams izvirzīto mērķu sasniegšanai, jo īpaši attiecībā uz tiesībaizsardzību un robežu drošību ar mērķi apkarot terorismu un smagus noziegumus.
- c) PDR datu apjoms: būtu skaidri jānosaka un sīki jāuzskaita tie PDR datu elementi, kurus aviokompānijām ir pienākums nosūtīt. Šis saraksts būtu jāstandartizē, lai nodrošinātu, ka nosūtāmo datu apjoms tiek samazināts līdz minimumam, vienlaikus novēršot tādu sensitīvu datu apstrādi, kuri cita starpā atklāj informāciju par personas rasi vai etnisko izcelsmi, politiskajiem uzskatiem, reliģisko vai filozofisko pārliecību, dalību arodbiedrībās, veselības stāvokli, dzimumdzīvi vai seksuālo orientāciju.
- d) PDR datu izmantošana: būtu jānosaka, ka PDR datu turpmāka apstrāde atļauta tikai to sākotnējās nosūtīšanas nolūkam un tiek veikta, pamatojoties uz objektīviem kritērijiem un ievērojot materiāltiesiskus un procesuālus nosacījumus, kuri ir atbilstīgi persondatu nosūtīšanai piemērojamajām prasībām.
- e) PDR datu automatizēta apstrāde: automatizētās apstrādes pamatā būtu jābūt iepriekš noteiktiem objektīviem, nediskriminējošiem un uzticamiem kritērijiem, un lēmumus, kas rada nevēlamas tiesiskas sekas vai nopietni skar kādu personu, nevajadzētu pieņemt, pamatojoties vienīgi uz datu automatizēto apstrādi.
- f) Datu saglabāšana: PDR datu saglabāšanas periods būtu jāierobežo, un tas nedrīkstētu būt ilgāks par sākotnējā mērķa sasniegšanai nepieciešamo. Būtu jānodrošina, ka dati tiek dzēsti saskaņā ar izcelsmes valsts juridiskajām prasībām. Saglabāšanas perioda beigās PDR dati būtu jādzēš vai būtu jāveic to anonimizācija.
- g) PDR datu izpaušana pilnvarotām iestādēm: izpaust PDR datus tālāk citām valsts iestādēm tajā pašā valstī vai citām ICAO dalībvalstīm atļauts atsevišķos gadījumos un tikai tad, ja saņēmēja iestāde veic ar terorisma vai smagu starptautisku noziegumu apkarošanu saistītus uzdevumus un nodrošina tādu pašu aizsardzību, kādu nodrošina datus izpaušošā iestāde.

- h) Datu drošība: jāveic atbilstīgi PDR datu drošības, konfidencialitātes un integritātes aizsardzības pasākumi.
 - i) Pārredzamība un informēšana: nepieciešamu un samērīgu ierobežojumu piemērošanas gadījumā personas būtu jāinformē par to PDR datu apstrādi un par tām piešķirtajām tiesībām un tiesiskās aizsardzības līdzekļiem.
 - j) Piekļuve, labošana un dzēšana: nepieciešamu un samērīgu ierobežojumu piemērošanas gadījumā personām būtu jābūt tiesībām piekļūt saviem PDR datiem un tiesībām labot savus PDR datus.
 - k) Tiesiskās aizsardzības līdzekļi: gadījumos, kad personas uzskata, ka ir pārkāptas viņu tiesības uz privātumu un datu aizsardzību, tām vajadzētu būt tiesībām uz efektīviem administratīvās un tiesiskās aizsardzības līdzekļiem.
 - l) Uzraudzība un pārskatatbildība: PDR datus izmantojošām iestādēm būtu jāatskaitās neatkarīgai valsts iestādei, kurai ir efektīvas izmeklēšanas un izpildes pilnvaras un kurai būtu jāveic minēto iestāžu uzraudzība un būtu jābūt spējīgai pildīt savus uzdevumus brīvi no jebkādas, jo īpaši tiesībaizsardzības iestāžu ietekmes.
4. Attiecībā uz PDR iekļautas informācijas apmaiņu tiesībaizsardzības iestāžu starpā
- a) Informācijas apmaiņas veicināšana: nolūkā uzlabot starptautisko sadarbību terorisma un smagu noziegumu novēršanā, atklāšanā, izmeklēšanā un saukšanā pie atbildības par tiem būtu jāveicina PDR datu apmaiņa starp dažādu ICAO dalībvalstu tiesībaizsardzības iestādēm atsevišķos gadījumos.
 - b) Informācijas apmaiņas drošums: informācijas apmaiņai būtu jānotiek, izmantojot piemērotus kanālus, kas nodrošina atbilstošu datu drošību, un pilnībā ievērojot starptautisko un valstu tiesisko regulējumu persondatu aizsardzības jomā.
-